

УДК 330.1

Савич І.В.

аспірант кафедри фінансів

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СУЧАСНИЙ СТАН ТІНІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

У статті висвітлені сучасні тенденції та основні форми тінізації бюджетних відносин в Україні. Виокремлені характерні порушення у частині формування та розподілу бюджетних коштів. Проаналізовані основні форми моніторингу та протидії злочинним проявам у сфері тінізації бюджетних відносин.

Ключові слова: тінюва економіка, тінізація бюджетних відносин, бюджетні правопорушення, корупція, податкові надходження.

Савич І.В. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ТЕНИЗАЦИИ БЮДЖЕТНЫХ ОТНОШЕНИЙ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены современные тенденции и основные формы тенизации бюджетных отношений в Украине. Выделены характерные нарушения в части формирования и распределения бюджетных средств. Проанализированы основные формы мониторинга и противодействия преступным явлениям в сфере тенизации бюджетных отношений.

Ключевые слова: теневая экономика, тенизация бюджетных отношений, бюджетные нарушения, коррупция, налоговые поступления.

Savych I.V. CURRENT CONDITION OF THE SHADOWING PROCESSES IN STATE BUDGET OF UKRAINE

The article highlights current trends and basic forms of shadow processes in state budget system of Ukraine. Paper provides an analysis of key violations that take place in Ukrainian budget process. The study attempts to investigate main forms of monitoring and countering crime actions in state budget system of Ukraine.

Keywords: shadow economy, shadow budget relations, budget violations, corruption, tax revenues.

Постановка проблеми. Значних збитків державі завдає економічна злочинність, вагоме місце у якій займають злочини, пов'язані зі зловживаннями у бюджетній сфері. Підтвердженням цього є істотне збільшення за останні роки кількості злочинних посягань на бюджетні кошти, які виділяються урядом на різноманітні соціальні та економічні програми, а також на пільгові кредити. Вони вчиняються у формі розкрадання, привласнення, а також використання не за призначенням згаданих активів. Це, у свою чергу, призводить до невиконання економічних та соціальних програм, створює атмосферу соціальної напруженості в окремих регіонах, яким такі кошти виділялися.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам детінізації державного сектора економіки крізь призму бюджетних відносин приділяли увагу такі зарубіжні вчені-економісти, як: А. Ділнот, С. Морріс, В. Леєу, А. Френз, Ж. Віллард, К. Карсон, Дж. Арвай, Б. Контіні, Ч. Константіно, Т. Ейдт, Е. Дж. Вайнер, Д. Коломер В'ядель, Ф. Шнайдер та інші.

Дослідження даної проблематики знайшло своє відображення у наукових працях вітчизняних науковців, серед яких, зокрема: З. Варналій, Т. Ковальчук, І. Мазур, В. Мандибура, А. Мокий, С. Мошенський, В. Попов, В. Предборський, В. Турчинов, М. Флейчук, Ю. Харазішвілі та інші.

Окремими аспектами проблем бюджетного процесу, зокрема у контексті детінізаційних процесів, займалися В. Базилевич, О. Барановський, В. Геєць, І. Лютий, В. Мунтіян, С. Ніколенко, Ю. Пахомов, І. Тивончук, С. Юрій та інші.

Постановка завдання. Незважаючи на це, поглибленого дослідження потребують питання сутності тінізаційних процесів у бюджетній сфері, природа їх походження та сучасні тенденції, основні форми протидії тінізації бюджетних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розкрадання і нецільове використання бюджетних коштів пояснюються неналежним контролем за їх рухом, а також невжиттям превентивних заходів щодо своєчасного припинення їх незаконного вилучення в держави при сприянні окремими посадовими особа-

ми, прорахунками в налагодженні фінансовими органами України шляхів їх передачі безпосереднім користувачам.

Серед найбільш важливих програм, які фінансуються з державного бюджету і які часто виступають об'єктом тінювих посягань з боку суб'єктів бюджетних відносин, є підтримка:

- окремих регіонів України (територій пріоритетного розвитку, районів стихійного лиха та їм подібних);
- окремих галузей господарства (сільського господарства, добувної та металургійної промисловості);
- нових форм господарювання (фермерства, малого та середнього бізнесу);
- закупівлі зерна та паливно-мастильних матеріалів;
- створення робочих місць для безробітних [1].

Процедура виділення та використання бюджетних позичок здійснюється за прийнятими постановами Уряду і підписаним договором між Міністерством фінансів України і одержувачами кредитів. Подібні рішення приймаються адміністраціями областей чи районів у випадку виділення цільових позичок з їх бюджетів. У таких документах передбачаються обсяги, терміни, умови кредитування, а також мета, для якої вони призначені. Одержувачі таких позичок – виконавчі органи областей, міст чи районів, а також регіональних відділень фондів і адміністрацій суб'єктів господарської діяльності – здійснюють подальше розподілення державних коштів між виконавцями програм, що фінансуються бюджетом.

З урахуванням аграрної спеціалізації більшості регіонів України фіксується тенденція до поширення зловживань і корупційних проявів у сфері використання дотаційних бюджетних ресурсів, призначених для потреб агропромислового комплексу, що негативно впливає на ефективність реалізації відповідних державних програм. Механізми скоєння даних правопорушень такі:

- незаконне заволодіння та легалізація майна, придбаного за рахунок бюджетних коштів виділених на реалізацію інноваційних проектів в агропромисловому комплексі;

– розкрадання бюджетних коштів що виділяються суб'єктам господарювання в межах цільових програм державної підтримки агропромислового комплексу;

– заволодіння фінансовими ресурсами, виділеними для підтримки агропідприємств через механізм здеешевлення коротко- і довгострокових кредитів.

Крім цього, бюджетній сфері притаманні непоодинокі порушення при використанні бюджетних коштів, що спрямовуються для фінансової підтримки виробництва продукції тваринництва, у частині дотування сільськогосподарських товаровиробників на одиницю виробленої продукції, внаслідок чого державним інтересам наносяться збитки у вигляді розтрати бюджетних ресурсів та виплати дотацій суб'єктам, які не є сільськогосподарськими товаровиробниками.

Отже, розподіл значних сум бюджетних коштів, широкі повноваження службових осіб щодо розподілення кредитів, відсутність дієвого контролю за їх використанням призводять до численних порушень. Найбільш характерними із них є:

– недоотримання встановленого регламенту розгляду заяв на кредити та їх виділення, що не вноситься на обговорення відповідних комісій з кредитування чи не здійснюється в межах конкурсів, а приймається одноосібним рішенням тієї чи іншої посадової особи;

– виділення коштів без забезпечення гарантій їх повернення, а також не надходження таких засобів до конкретних отримувачів;

– затримка виконавчими органами розподілення отриманих із бюджету позичок, проведення їх через депозитні банківські рахунки з метою отримання відсотків із наступним їх використанням у власних цілях;

– розміщення бюджетних коштів не на рахунках регіональних відділень Національного банку України, а в комерційних банках, наслідком чого може бути зменшення надходжень до державного бюджету;

– видача державних позичок під мінімальний відсоток або без відсотків посадовим особам різного рівня;

– передача бюджетних позичок безпосередньо у статутні фонди суб'єктів господарської діяльності, створених родичами керівників державних владних та управлінських структур;

– видача бюджетних позичок у вигляді комерційних кредитів господарюючим суб'єктам, які не мають безпосереднього відношення до державних цільових програм;

– витрачання бюджетних позичок службовими особами органів влади та управління на власні потреби [1].

Встановивши так звані «осередки» виникнення бюджетних порушень, доцільно систематизувати, класифікувати й ранжувати їх види, а потім розподілити їх за основними сферами походження. Так утворилися три основні групи факторів бюджетних порушень, а саме: законодавчі, нормативно-правові, суспільно-психологічні. Така систематизація бюджетних порушень за походженням дає можливість відокремити конкретний факт від решти подібних, але відмінних за природою, докладно досліджувати умови їх настання, а також розробити і вжити відповідні запобіжні заходи для недопущення зловживань у майбутньому.

Крім того, ми розрізняємо окремі рівні, на яких з'являються бюджетні порушення, а саме: «державний бюджет України», «головні розпорядники»,

«розпорядники нижчого рівня», «одержувачі», «виконавці».

Щодо основних тенденцій тінізації бюджетних відносин, що мали місце у 2014 р. в Україні, то вони такі. Лише протягом січня 2014 р. виявлено незаконних і не за цільовим призначенням проведених витрат, недостач коштів державного бюджету та інших загальнодержавних активів на загальну суму 417,5 млн грн, або 69% від виявленого обсягу загальнодержавних і комунальних ресурсів, що використані з порушенням нормативно-правових актів.

Крім того, встановлено недоотримання державним бюджетом, бюджетними установами і організаціями, державними підприємствами належних їм доходів загалом на 92 млн грн, з них державним бюджетом – понад 64 млн грн.

Найбільші суми порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів держави, виявлено Держфінінспекціями в Харківській (19,3 млн грн), Житомирській (10,4 млн грн) областях, м. Києві (9,6 млн грн), Дніпропетровській (8,3 млн грн) та Кіровоградській (7,3 млн грн) областях.

Загалом останніми роками серед порушень фінансово-бюджетної дисципліни найбільш поширеними в Україні є: 1) порушення законодавства з оплати праці, штатної дисципліни; 2) порушення при здійсненні відрахувань до державних цільових фондів; 3) безпідставне покриття витрат сторонніх юридичних, фізичних осіб та госпрозрахункових структурних підрозділів; 4) незаконне відчуження майна; 5) безпідставне надання благодійної, соціальної допомоги; 6) незаконне використання (списання) коштів та матеріальних цінностей; 7) незаконна ліквідація (знищення, розбирання) майна; 8) недоотримання фінансових ресурсів; 9) недоотримання фізичними особами належних їм виплат; 10) недостачі матеріальних цінностей [2].

Щодо порушень законодавства у сфері управління місцевими бюджетами, то загалом протягом січня поточного року виявлено незаконних та не за цільовим призначенням проведених витрат і недостач комунальних ресурсів на загальну суму 187,3 млн грн, що становить 31% від загального обсягу використаних з порушенням нормативно-правових актів ресурсів держави.

Суттєві порушення при використанні комунальних ресурсів допущено на підприємствах, в установах і організаціях у Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Дніпропетровській та Черкаській областях, де суми встановлених незаконних, нецільових витрат і недостач становлять відповідно 102,4 млн грн; 9 млн грн; 7,8 млн грн; 7,6 млн грн та 6,5 млн гривень. Крім того, встановлено втрати належних доходів місцевими бюджетами, комунальними підприємствами, установами й організаціями на загальну суму 43,8 млн грн, з яких понад 35,6 млн грн – кошти місцевих бюджетів.

Зауважимо, що серед фінансових порушень найбільшого поширення в Україні у поточному році набули: порушення законодавства з оплати праці, штатної дисципліни; порушення при здійсненні відрахувань до державних цільових фондів; безпідставне покриття витрат сторонніх юридичних, фізичних осіб та госпрозрахункових структурних підрозділів; незаконне відчуження майна; зарахування до доходів місцевих бюджетів обов'язкових платежів, належних перерахуванню до інших місцевих бюджетів; зайве виділення (отримання) бюджетних коштів внаслідок завищення розрахунків; зайва оплата за виконані роботи, надані послуги внаслідок завищен-

ня їх вартості чи обсягів; нецільове використання бюджетних коштів, благодійних внесків; недоотримання фінансових ресурсів; недостача матеріальних цінностей [2].

Зрозуміло, що серед контролюючих органів, які відслідковують законність використання бюджетних коштів, ключова роль відводиться Держфінінспекції України, діяльність якої у 2013 р., як і в минулі роки, була спрямована на забезпечення належного рівня фінансово-бюджетної дисципліни в державі. У межах виконання визначеного Главою держави загального курсу на дерегуляцію та зменшення тиску на суб'єктів господарювання, а також із урахуванням положень Програми реформ щодо зменшення частоти здійснення заходів державного контролю, їх проведення на підставі критеріїв оцінювання ступеня ризику, Держфінінспекція здійснювала активну роботу в частині зменшення кількості контрольних заходів з одночасним підвищенням їх ефективності, зокрема шляхом зосередження уваги на об'єктах зі значними фінансовими ресурсами та високим ступенем ризику допущення порушень.

Результатом реалізації органами Держфінінспекції окреслених заходів стало зменшення кількості перевірених об'єктів. Так, у 2013 р. охоплено контрольними заходами майже 6 тис. підприємств, установ і організацій (з них майже 3,9 тисячі бюджетних установ), що на 9,4 тис. менше, ніж у 2009 р. Проведені Держфінінспекцією контрольні заходи засвідчили, що і надалі залишається розповсюдженою негативна практика незаконного використання державних ресурсів. Загалом, якщо у 2011–2012 рр. органами Держфінінспекції щороку охоплювалося контролем близько 481 млрд грн фінансових та матеріальних ресурсів, то минулого року перевірено використання понад 672 млрд грн, або в 1,4 рази більше.

У розрахунку ж на 1 перевірений об'єкт відповідний показник зріс майже утричі у 2013 р. – до 112,4 млн грн, порівняно з 2011 р. (38,6 млн грн) та у 2,2 рази порівняно з 2010 р. (50,4 млн грн) (рис. 1).

Рис. 1. Охоплення контролем фінансових та матеріальних ресурсів, пов'язаних з бюджетними відносинами, Держфінінспекцією у 2010–2013 рр.

Складено за [2]

Аналізуючи динаміку тінізації бюджетних відносин (на основі виявлених правопорушень) у період 2008–2012 рр. (рис. 2) варто звернути увагу на різке збільшення всіх видів правопорушень у бюджетній сфері у 2010 р. Причому обсяг незаконних витрат ресурсів у 2010 р. збільшився у 16,2 рази порівняно з попереднім роком (відповідні значення становили 26,0 тис. та 1,6 тис.).

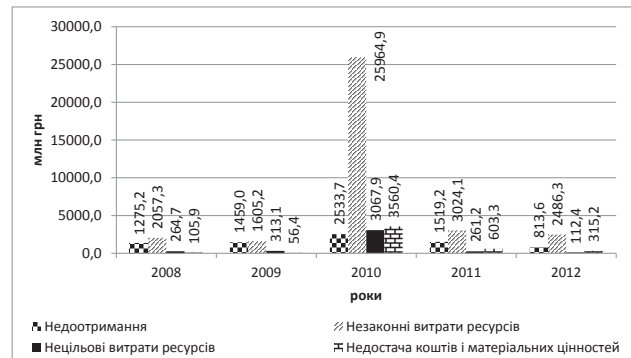

Рис. 2. Динаміка порушень, виявлених у 2008–2012 рр., що призвели до тінізації бюджетних відносин

Складено за [2]

Орієнтування фінансового контролю на охоплення найбільш ризикових сфер та фінансових потоків дозволило підвищити результативність контрольних заходів. Як наслідок, суми виявлених втрат фінансових і матеріальних ресурсів у розрахунку на один перевірений об'єкт збільшилася: якщо у 2011 та 2012 роках вона становила понад 400 тис. грн, то у минулому році зросла майже до 617 тис. грн.

Загалом протягом 2013 р. на 95,5% перевірених об'єктів встановлено порушень, що призвели до втрат на загальну суму майже 3,7 млрд грн. Зокрема, внаслідок неправомірних дій окремих керівників, реалізації товарів, робіт, послуг за заниженими цінами, безоплатного надання в оренду природних і матеріальних ресурсів тощо бюджетами усіх рівнів, бюджетними установами та організаціями, підприємствами втрачена можливість отримати належні їм доходи в сумі майже 1,3 млрд грн, у тому числі бюджетами – понад 453,1 млн грн.

На понад 5,4 тис. підприємств, установ і організацій встановлено понад 2,4 млрд грн незаконних і не за цільовим призначенням проведених витрат та недостач матеріальних і фінансових ресурсів, у тому числі – понад 1,2 млрд грн бюджетних коштів.

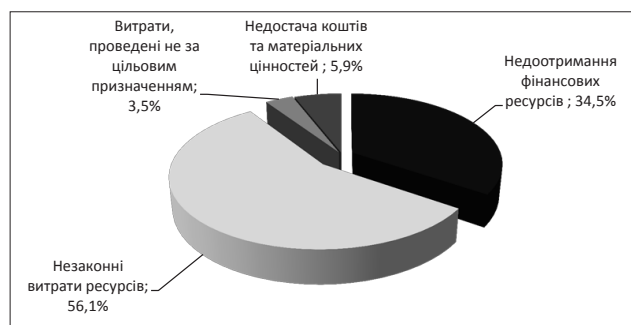

Рис. 3. Структура порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, виявлених органами Держфінінспекції за 2013 р. в Україні

Складено за [2]

Співвідношення зазначених порушень наведено на рисунку 3. Найбільш поширеними порушеннями фінансово-бюджетної дисципліни в державі у 2013 р. залишалися: порушення вимог Бюджетного кодексу в частині нецільового використання бюджетних коштів; зайве витрачання коштів внаслідок оплати завищених обсягів та вартості виконаних робіт, наданих послуг, придбаних товарів; зайве виділення бюджетних коштів особам, які не

мали на це права, або внаслідок завищення відповідних розрахунків; незаконна передача державного та комунального майна суб'єктам недержавної форми власності; недоотримання фінансових ресурсів внаслідок порушень при передачі майна в оренду (користування); недотримання законодавства під час проведення державних закупівель тощо.

Основними причинами таких порушень є низька якість внутрішнього контролю та безвідповідальне ставлення з боку багатьох розпорядників бюджетних коштів та керівників підприємств, установ і організацій. У ході реалізації заходів щодо виконання законів про Державний бюджет встановлено фінансових порушень у використанні бюджетних коштів, що призвели до втрат, загалом на суму 1,7 млрд грн, з якої понад 737,8 млн грн (44%) – кошти державного бюджету. Зокрема, незаконно витрачено бюджетні кошти на загальну суму майже 1,1 млрд грн, з якої 628,1 млн грн – кошти державного бюджету.

Загалом, до правоохоронних органів у 2013 р. передано понад 2,6 тисячі ревізійних матеріалів, що практично на рівні 2012 р., при тому що кількість контрольних заходів зменшилася. За результатами розгляду матеріалів контрольних заходів минулого року розпочато майже 2,7 тисячі досудових розслідувань.

Слід відмітити, що поряд зі зростанням загальної кількості розпочатих досудових розслідувань, збільшилася й їх частка до кількості переданих до правоохоронних органів матеріалів ревізій. Зокрема, відповідний показник з 2011 р. зріс майже на 70 п.п. (якщо у 2011 р. він був лише 32%, то у минулому році наблизився до 100%) (рис. 4).

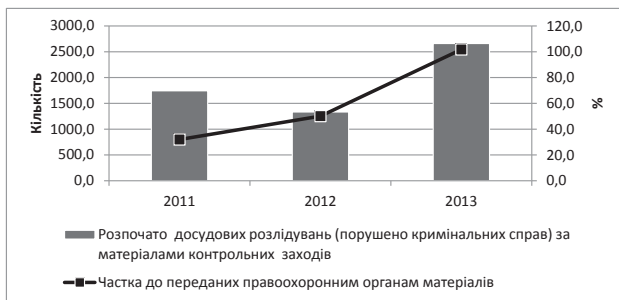

Рис. 4. Динаміка розпочатих досудових розслідувань за матеріалами контрольних заходів, проведених органами Держфінінспекції, у 2011–2013 рр.

Складено за [2]

Варто зазначити, щорічно збільшується кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності за злочини, що є предметом дослідження даної роботи: минулого року за порушення фінансової дисципліни до адміністративної відповідальності (за статтями 164-2, 166-6, 164-12 та 164-14 КУпАП) загалом притягнуто майже 23,4 тисячі посадових осіб на загальну суму адміністративних штрафів майже 6,5 млн грн. При цьому, якщо у 2011 р. співвідношення кількості притягнутих до адміністративної відповідальності осіб у розрахунку на 1 перевірений об'єкт становило 2,5, то вже у наступному – 2012 р. – цей показник був 2,6, а за 2013 р. досяг 3,9.

Задля спонукання об'єктів контролю до виконання вимог щодо усунення виявлених порушень, органами Держфінінспекції подано до суду в інтересах держави майже 1,2 тисячі позовів на суму понад 1,2 млрд грн. У цілому ж минулого року за резуль-

татами контрольних заходів у 1081 випадку призупинено бюджетні асигнування, у 5869 – зупинено операції з бюджетними коштами, 990 розпорядникам зменшено бюджетні призначення на суму понад 74,7 млн гривень [3].

Протягом минулого року було забезпечено відшкодування втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму майже 1,5 млрд грн. Зокрема, завдяки заходам, вжитим державними фінансовими інспекторами, до бюджетів, бюджетних установ і організацій та підприємств надійшло майже 390 млн грн, а також забезпечено відшкодування і поновлення незаконних, нецільових витрат та недостач ресурсів на загальну суму майже 1,1 млрд гривень [2].

За твердженням представників Міністерства доходів і зборів, незважаючи на саботаж на місцях і на спад ділової активності, у зв'язку з військовими діями, у березні 2014 р. вдалося стабілізувати надходження до бюджету. Водночас наповнення бюджету податками здійснюється не за рахунок надлишкового тиску на бізнес і збільшення податкового навантаження, а завдяки ліквідації низки масштабних корупційних схем, «податкових ям» та «конвертаційних майданчиків».

Як свідчить аналіз, найчастіше порушники використовували схеми із застосуванням товарів прикриття, заниження митної вартості, декларування товарів не своїм найменуванням, неправильного визначення країни походження товарів тощо [4].

Незважаючи на певні позитивні зрушення, залишаються й істотні проблеми, які усталилися останніми роками. Зокрема, за словами експертів лише за вісім місяців 2013 р. державний бюджет недоотримав близько 30 млрд грн. Причому невиконання дохідної частини бюджету було зумовлене не лише економічним спадом, невиконанням програми приватизації, але й істотним збільшенням обсягу контрабанди нафтопродуктів. Лише за цією позицією державний бюджет недоотримав близько 5-7 млрд грн [5].

У 2014 р. правоохоронні органи спільно зі Службою безпеки, Міністерством внутрішніх справ і Національним банком України виявили 14 фінансових установ, через які було відрито 140 млрд грн державних і бюджетних коштів. За твердженням представників Генеральної прокуратури, за всю історію незалежної України правоохоронні органи не стикалися з таким масштабом зловживань і порушень у фінансовій і економічній сферах. Зокрема, була сформована чітка ієрархічна структура злочинної організації, яка починалася з владних структур, де продумувалися різні схеми для відмивання державних коштів через так звані «пральні банки» та «податкові ями».

За підрахунками Федерації роботодавців України, обсяг хабарів, які український бізнес був вимушений виплачувати чиновникам, досяг 160 млрд грн на рік [6]. У березні цього року тодішній голова НБУ С. Кубів заявив, що в Україні працювало близько 10 банків – конвертаційних центрів, обіг готівки за якими минулого року становив 146 млрд грн [7].

За інформацією Держфінмоніторингу, в результаті проведеного розслідування фактів відмивання коштів, отриманих від корупційних дій экс-президента України, колишнього уряду і пов'язаних із ними осіб, у березні цього року служба направила до правоохоронних органів 126 матеріалів на 77,2 млрд грн. Також у рамках цього розслідування Держфінмоніторинг виявив на території України рахунки 67 фізичних осіб і заблокував кошти на загальну суму 2,2 млрд грн [8].

За даними Генеральної прокуратури України, за фактами розкрадання бюджетних коштів попередньою владою у 2014 р. вже відкрито 563 кримінальні провадження, і в кожному п'ятому – виконавчий акт вже направлено до суду. За прокурорським реагуванням до відповідальності притягнуто більш, як 2,5 тис. посадовців із органів державної влади і місцевого самоврядування, з них кожен шостий – це органи контролю. За свідченнями посадовця до бюджету відшкодовано 53 млн грн. Загалом стосовно найближчих прибічників экс Президента України розпочато кримінальні провадження на суму близько 100 млрд дол. США. Незважаючи на це, кількість злочинів у бюджетній сфері станом на 2014 р., нажалю, не зменшується. Зокрема, найчастіше такі злочини скоюються у сфері охорони здоров'я, оборонній та енергетичній галузях [9].

Висновки з проведеного дослідження. Підсумовуючи зазначимо, що злочинність у бюджетній сфері останніми роками набула якісно інших параметрів, починаючи від масштабних обсягів зловживань і тінізації, завершуючи суб'єктами тінювих відносин, до кола яких входять перші особи держави. Саме тому протидія тінізації бюджетних відносин вимагає проведення поліпредметних досліджень, розробки стратегії протидії у співпраці із зарубіжними партнерами, насамперед з метою використання їх позитивного досвіду у боротьбі з цим загрозливим для національної безпеки явищем.

УДК 330.3+336.7

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Радіонов Ю.Д. Основні види та суть бюджетних порушень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/EkUk_2012_8_7.pdf.
2. Офіційна веб-сторінка Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/>.
3. Офіційна веб-сторінка Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua>.
4. Перші результати роботи Міндоходів: головний резерв для надходжень до бюджету – тінюва економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/media-tsentr/povini/143279.html>.
5. Різаненко П.О. Невиконання бюджету зумовлено зростанням «тінювої» економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://klichko.org/news/?id=19918>.
6. Офіційна веб-сторінка Федерації роботодавців України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.fru.org.ua/>.
7. Офіційна веб-сторінка Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
8. В Україні викрили 14 «пралень», що відмили 140 млрд гривень з бюджету // Економіка / Фінанси. – 10.04.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economics.unian.ua/finance/906289-v-ukrajini-vikrili-14-praleny-scho-vidmili-140-mlrd-griven-z-byudjetu.html>.
9. Генпрокуратура відкрила 563 справи про розкрадання бюджетних коштів за Януковича [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economics.unian.ua/finance/919861-genprokuratura-vidkri-la-563-spravi-pro-rozkradannya-byudjetnih-koshtiv-za-yanukovicha.html>.

Семенча І.Є.

доктор економічних наук,

професор кафедри банківської справи

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СЕКТОРА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ: СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена узагальненню відомостей щодо особливостей ринку спільного інвестування в різних країнах світу. В результаті SWOT-аналізу визначено, що рівень економічного стану ринку спільного інвестування України потребує покращення інвестиційного клімату та оздоровлення економічної ситуації, оцінено його проблемні риси. Проаналізовано й визначено особливості функціонування інститутів спільного інвестування інших країн світу, оцінено можливості пристосування позитивних сторін їх діяльності до вітчизняних умов.

Ключові слова: інститути спільного інвестування, економічний стан, аналіз, прогресивний розвиток, зарубіжний досвід.

Семенча І.Е. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СЕКТОРА ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ: СПЕЦИФИКА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ В УКРАИНЕ

Статья посвящена анализу особенностей рынка совместного инвестирования разных стран мира. В результате SWOT-анализа сделан вывод, что уровень экономического состояния рынка совместного инвестирования Украины требует улучшения инвестиционного климата и оздоровления экономической ситуации, оценены его проблемные черты. Проанализированы и определены особенности функционирования институтов совместного инвестирования разных стран мира, оценены возможности приспособления позитивных сторон их деятельности к отечественным условиям.

Ключевые слова: институты совместного инвестирования, экономическое состояние, анализ, прогрессивное развитие, зарубежный опыт.

Semencha I.Y. FOREIGN EXPERIENCE OF DEVELOPMENT OF SECTOR OF INSTITUTIONAL INVESTMENT: SPECIFICITY OF ACTIVITY AND INTRODUCTION PROSPECT IN UKRAINE

Article is devoted the analysis of features of the market of joint investment of the different countries of the world. As a result of the SWOT-analysis the conclusion is drawn that state of an economic of the market of joint investment of Ukraine demands improvement of an investment climate and improvement of an economic situation, its problem features are estimated. Features of functioning of institutes of joint investment of the different countries of the world are analyzed and defined; possibilities of the adaptation of positive sides of their activity to domestic conditions are estimated.

Keywords: institutes of joint investment, an economic condition, analysis, progressive development, foreign experience.